

Un manuscris românesc, întocmit de arhidiaconul onorar Ioan Doboși

Viorel CÂMPEAN, Marta CORDEA

Biblioteca Județeană Satu Mare / Satu Mare County Library
e-mails: viorel_campean@yahoo.com, marticordea@yahoo.com

A Romanian manuscript made by honorary archdeacon Ioan Doboși

Our article presents a manuscript drawn up in Medieșu Aurit (Satu Mare) in 1887 by honorary archdeacon Ioan Doboși (1863-1937). The manuscript presents his beautiful preoccupations to gather in a notebook poems written by consecrated and also less famous poets at the end of the 19th century.

The honored Greek-Catholic archpriest Ioan Doboși, graduated from primary and secondary school in Satu Mare and he studied theology in Gherla, being ordained in 1887. He served in Bârsana (Maramureș), Turț and Gherța Mică (Satu Mare). An important fact is that Ioan Doboși was a member of „Astra” and he was also present at the Grand National Assembly on the 1st of December 1918 with his son Ioan, a future lawyer.

Keywords: manuscript, poems, Greek-Catholic priest, Satu Mare, Medieșu Aurit, 19th century

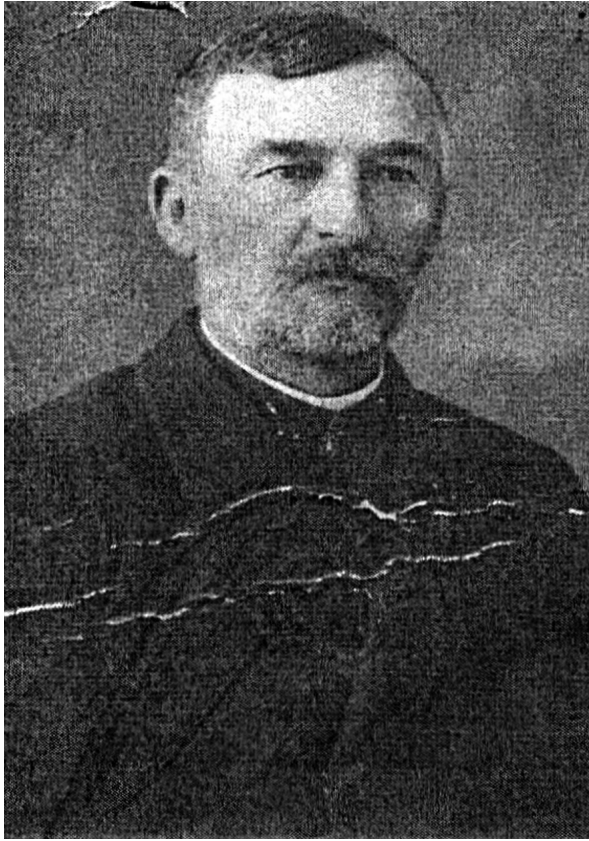

Studiul de față ne-a fost prilejuit de primirea spre cercetare¹ a unui manuscris care a aparținut arhidiaconului onorar și protopop emerit greco-catolic *Ioan Doboși*. Datele extreme ale manuscrisului sunt 1887 (Medieșu Aurit) – 1896 (Turț), acesta cuprinzând poezii patriotice, poezii de dragoste, romanețe, care au circulat în epocă, fiind fie copiate din reviste și cărți, fie preluate din tradiția orală.

Preotul Ioan Doboși a fost conștient de faptul că o asemenea culegere poate sluji „cultivării sentimentelor naționale”, putând „să servească cultului, conștiinței de neam”². Sunt cunoscute culegerile tipărite de „poezii lumești” din literatura noastră, prima, apărută la Cluj în 1768, sub titlul *Cântece câmpenești cu glasuri românești*, urmată fiind de mai multe antologii întocmite de Anton Pann (1831, 1846, 1850, 1862), „care a făcut mult mai mult pentru acest gen de literatură. Ca unuia care îi plăcea să cânte și să asculte cu ce se delectau oamenii din popor la petreceri, el s-a gândit că ar fi bine să înregistreze acele versuri și cântece care îi plăceau în mod deosebit și care aveau o circulație orală

intensă”³. În 1842 apare la București volumul *Noua mică poezie*, cuprinzând romanețe și cântece populare, adunate și coordonate de G. Teodorescu, care se regăsesc apoi în *Noua mică poezie cuprinzând cele mai noi romanețe și cântece populare*, strânse laolaltă de M.V. în 1895⁴. Aceste cărți aveau menirea de „a atrage atenția contemporanilor asupra celor mai frumoase cântece și texte populare cântate în societatea românească de la orașe și sate”, ideea antologiilor de acest tip fixându-se deja în conștiința literatorilor români din a doua jumătate a secolului al XIX-lea⁵. Cercetătorul Mircea Popa evidențiază și faptul că „un alt mare merit al acestor antologii a fost acela de a fi creat o tradiție în acest domeniu, tradiție care își va revendica și unele din titlurile mai vechi, deja încetățenite”⁶ și subliniază faptul că „antologarea unor asemenea poezii în astfel de culegeri extrem de populare a avut o importanță esențială în educația patriotică și civică a numeroase generații de fii ai țării, contribuind în mod esențial la păstrarea în atenția opiniei publice a interesului pentru soarta fraților români din Transilvania și a gândului la

unitatea statală viitoare. Reiterarea periodică a unor asemenea cântece patriotice a întreținut viu cultul unității neamului, conștiința luptei comune pentru aceleași idealuri și năzuințe, cimentate de legături culturale durabile⁷⁷.

Preotul Ioan Doboși

Deși întâmpinau nenumărate greutăți (cenzură excesivă, regulamente vamale discreționare), procurându-și pe diferite căi culegeri cu creații literare, ardelenii interpretau romanțele și cântecele de petrecere cu prilejul diferitelor serbări, petreceri câmpenești sau ale asociațiilor profesionale și chiar în familie⁸.

Nu putem ști ce surse i-au slujit preotului Ioan Doboși pentru întocmirea culegerii sale manuscrise, căci încercări de antologii de texte s-au realizat, pe lângă cele de dincolo de Carpați, și în Transilvania (amintim doar cea dintâi antologie de acest fel semnată de Ioan Darius, învățător în Satulung de lângă Brașov, în 1881 sau antologia din 1885 a lui Ion Pop Reteganul), ardelenii concentrându-și atenția în primul rând asupra cântecului patriotic⁹. Cert este că multe dintre creațiile literare copiate de Ioan Doboși se regăsesc și în cuprinsul antologiilor mai sus menționate, dar și în presa vremii, de pildă în revista „Transilvania” din anul 1877. Tot aici, în studiul *Românul în poezia sa populară*, Gregoriu Silași, subliniază influența

pe care a avut-o poezia cultă asupra creațiilor populare: „Afară de aceasta tezaurul poeziei populare românești fu în timpul mai nou în mod notabil înmulțită cu acele fericite concepțiuni poetice, în care poeții noștri de salon știură să nimerească de bine coarda populară, încât acelea aflară justă intrare în toate păturile poporului și se mai generalizară”, evidențiind poezii ale lui Costache Conachi, Andrei Mureșanu, Dimitrie Bolintineanu, George Sion, Vasile Alecsandri – prezente și în manuscrisul la care ne referim¹⁰.

Pentru început se cuvin însă câteva cuvinte despre familia Doboși și despre importanța ei pentru istoria Sătmăruului. Vreme de peste un secol, mai mulți membri din această familie și-au desfășurat activitatea în diferite domenii: au fost preoți greco-catolici, avocați, funcționari, adeseori investiți în posturi de conducere. Despre meritele acestei familii s-a scris în istoriografia locală¹¹. Într-o cunoscută lucrare dedicată familiilor nobiliare române, apărută către sfârșitul secolului al XIX-lea, numele familiei apare sub forma Doboș de M[agyar] Köblös (Cubleșu Someșan [Unguresc], jud. Cluj), fiind amintiți doi parohi greco-catolici, în Medieșu-Aurit și, respectiv, Gherța Mare¹².

După apariția lucrării noastre din 2010, am aflat lucruri suplimentare asupra originii familiei Doboși, dintr-un manuscris lăsat posterității de către avocatul Ioan Doboși (1889-1966), fiul preotului Ioan Doboși, pus la dispoziția noastră de un urmaș al familiei, ing. Gavril Doru Murg.

În tradiția Doboșenilor se știe că numele de familie a fost cel de „Sărvădan” până pe la 1700, strămoșii locuind în Santău; numele ne arată însă că, probabil, unul dintre înaintași era din Sărvăud. În timpul revoluției lui Rákóczi unul dintre strămoșii familiei a fost soldat în armata acestuia, deținând funcția de „dobaș”. Cătănia dura pe acele vremuri 12 ani, iar când venea în concediu el era numit de consăteni „Sărvădan Doboș”. Cu timpul a rămas ca nume de familie doar porecla. Se pare că un strămoș s-a mutat la Sărvăud; în orice caz, în secolele al XVIII-lea și al XIX-lea în aceste două localități aflate în părțile sălăjene trăiau numeroși membri ai familiei Doboș; cercetând registrele parohiale sătmărene acest lucru ne-a fost confirmat; contemporan cu ilustrul său consătean, episcopul Grigore Maior, era și curatorul Gavril Doboș¹³.

În pomenitul istoric al familiei se spune că „cea mai veche viță cunoscută a familiei”, Costan (de fapt Constantin) Doboș s-a căsătorit la Curtuiușeni (lângă Valea lui Mihai, jud. Bihor) cu Maria Vasarhelyi. Despre Costan se știe că avea părinți cu avere mijlocie și doi frați. La ajungerea în Curtuiușeni, Costan se

numea Dobos, „prin nobilizare” numele devenind Dobossy. El ajunsese la o avere frumoasă dacă a putut să-și țină în școala de teologie băiatul cel mare; deținea o moară pe pârâul Ier. Acel prim teolog din familia lui Costan, **știm că** se chema *Ioan* și s-a născut în 1818 în Curtuiușeni. S-a căsătorit cu Maria Markus (Mărcuș, după reromânizarea numelui), fiind hirotonit în 1844. În primii doi ani după hirotonire a funcționat în calitate de capelan (ajutor al parohului) la Carei. Apoi, cel puțin din 1855 până la repausare, a funcționat ca paroh la Sat-Șugatag. În 1855 s-a alăturat grupului de preoți care cereau alipirea parohiei Sighet la Episcopia de Gherla¹⁴. În familie a rămas amintirea unui om „foarte cuminte”, „cu o vervă oratorică excepțională”, mai mult decât atât, „vorbea latinește bine și era neam bun în Consiliul Comunității, unde s-a distins prin vorbirile lui înțelepte în urma cărora a fost agreeat și cinstit de toți, și ca răsplată a primit diploma de nobilitate pentru el și pentru toți membrii familiei, ascendenți și descendenți”¹⁵.

La 1849 Costan moare, după ce și soția îi decedase, astfel că Petru, băiatul mai mic, a fost ținut în școală de fratele Ioan Doboși. Petru, născut la 1833, după moartea tatălui a fost trimis de rude cu o căruță la Șugatag. Știa doar ungurește, căci Curtuiușeniul era complet maghiarizat iar la Șugatag se putea înțelege doar cu fratele său, maramureșeni nefiind buni cunoscători ai limbii maghiare. A depășit această fază a vieții urmând liceul la Satu Mare, absolvind în 1852¹⁶ și teologia la Ungvár (azi Ujgorod, Ucraina). S-a căsătorit cu Ana Pop, fiind hirotonit în 1857. A slujit de-a lungul vieții la Negrești, Turț, Vama și Medieșu Aurit. Dr. Ioan Doboși afirmă că bunicul său a avut 13 copii, dintre aceștia preoți greco-catolici au ajuns Petru, Ioan și Alexandru, iar fiul Andrei Doboși, avocat, a fost o personalitate de prim rang a vieții politice sătmărene.

Memoria locală numește și astăzi o impunătoare casă aflată în apropierea celui mai mare parc din municipiul Satu Mare, așa cum comunitatea a numit-o de la ridicarea ei, Palatul Doboși. Pentru acest studiu am hotărât să publicăm scurte portrete ale altor doi membri ai familiei, în afară de Ioan, autorul manuscrisului despre care vom vorbi mai târziu.

Dintre toți membrii familiei Doboși, cel care s-a afirmat în viața politică și administrativă cel mai mult a fost avocatul *dr. Andrei Doboși* (1875-1955), fratele mai mic al lui Ioan Doboși. Născut la Vama, a absolvit Dreptul la Târgu-Mureș și a profesat ca avocat la Satu Mare. A fost unul dintre apărătorii moftinenilor în celebrul proces din 1913. Membru al Partidului Național Român și al „Astrei”, a rămas fidel lui Iuliu Maniu, intrând în rândurile P.N.Ț.-ului după fuziunea cu gruparea lui Mihalache. A fost de

altfel vicepreședinte al organizației județene Satu Mare a P.N.Ț. A deținut funcția de prefect al județului Satu Mare între 15 noiembrie 1928 și 24 aprilie 1931. A fost decorat cu „Steaua României” în grad de ofițer. În toamna lui 1940 s-a refugiat lângă Luduș cu soția sa, Maria Ghitta. Avera din Satu Mare i-a fost confiscată în anul 1949¹⁷.

Celălalt membru al acestei familii la care ne vom referi în studiul nostru este *dr. Alexandru Doboși* (1899-1951), unul dintre istoricii însemnați ai secolului al XX-lea, important pe plan național¹⁸ și, desigur, de și mai mare importanță pentru Sătmar¹⁹. Școala primară a urmat-o în comuna natală, Medieșu Aurit, continuându-și apoi studiile, atât cele gimnaziale cât și cele liceale la Liceul de Stat din Baia Mare²⁰. De-a lungul celor opt ani petrecuți pe băncile acestei școli s-a numărat mai mereu printre elevii eminenți. A urmat studiile superioare la Cluj, la Facultatea de Litere (istorie și geografie), dar și la Academia de Înalte Studii Comerciale din Cluj, precum și Facultatea de Drept.

Remarcăm apoi în viața sa o perioadă fructuoasă, în care a fost bursier al Școlii Române din Roma (1929-1933), perioadă despre care amintește și academicianul Ioan-Aurel Pop într-unul din studiile sale²¹. Alexandru Doboși a obținut o specializare la Institutul Italian Comercial din Roma (1929-1931), unde a frecventat cursul de istoria comerțului. A frecventat în paralel și cursurile Facultății de Litere a Universității din Roma, unde obține doctoratul în istorie, în anul 1933. Experiența dobândită acolo îi va sluji de-a lungul carierei; numeroase articole din această perioadă au fost publicate în publicația clujeană „Gazeta ilustrată”²².

Perioada refugului de după Dictatul de la Viena și-a petrecut-o la Timișoara, unde a predat la un liceu. Din 1946 până la decesul său a fost asistent și șef de lucrări la Institutul de Istorie din Cluj. Unul dintre cele mai importante studii ale sale este *Datul oilor*, în cuvântul introductiv al acestuia mărturisind dorința sa arzătoare de a oglindi importanța vieții economice pentru istoria românilor²³. Se numără printre colaboratorii la „Revue de Transylvanie”. A mai colaborat și la bilunarul clujean „Dacia istorică”, dar și la revista clujeană „Satul și școala”. La loc de cinste între lucrările sale stau studiile dedicate istoriei Sătmarului. O componentă importantă din opera sa o ocupă lucrările dedicate istoriei comerțului sau chestiunilor economice, apărute în reviste de prestigiu din țară²⁴.

Revenim acum la biografia autorului manuscrisului, *Ioan Doboși*, preot care a avut titlul de arhidiacon onorar și protopop emerit. S-a născut în 7 ianuarie 1863 la Vama, într-o seară de Crăciun (calendarul pe stil vechi). Și-a trăit copilăria în ținuturile oșenești, plăcându-i foarte mult să

cutreiere minunatele împrejurimi din Vama. A urmat atât școala primară cât și studiile gimnaziale și liceale la Satu Mare. A fost coleg de liceu cu viitorul avocat apărător al românilor, dr. Ioan Erdelyi și cu viitorul paroh de Satu Mare, Ludovic Ignațiu Pop²⁵. Limba română a fost predată în acești ani de către Petru Bran, Lukács György și Vasile Lucaciu. Teologia a studiat-o la Gherla, fiind coleg, printre alții, cu viitorii preoți, Pompei Făgărășanu, și cu Ludovic Ignațiu Pop, cu care studiasse și la Satu Mare²⁶.

S-a căsătorit cu Maria Kőkönesdi, fiica arhidiaconului Mihai Kőkönesdi (1832-1887), paroh la Bârsana. Familia soției avea origine nobiliară, fiind de loc din Biserica Albă (azi în Ucraina). A fost hirotonit în 1887.

După hirotonire a slujit în calitate de capelan la Bârsana. Aici s-a născut în 1887 fiul Mihai Doboși, viitor preot. Între 1889-1891 a slujit alături de tatăl său la Medieșu Aurit și fiilele apartinătoare. În 30 noiembrie 1889 s-a născut la Medieșu fiul Ioan, dr. în științe juridice (m. 1966, Satu Mare, c. cu Aurelia Paul). Între 1896 și 1902 a funcționat capr. cooperator la Turț. A fost activ în acești ani în cadrul „Astreii” locale, alături de parohul Ioan Pop.

La Turț s-au născut copiii: Ana Maria (1892-1952, secretară la Liceul de Fete din Oradea), Petru (1893-1913), Maria (1895-1953, căsătorită cu Ciprian Cherebețiu, comisar de poliție în Oradea), Andrei (1897-1938, medic în Halmeu), Iuliu (1899, a fost avocat în Arad, căsătorit cu Elena Peride), Elisabeta (1900-1923, a fost învățătoare în Oradea) și Valeria (1902, căsătorită cu pr. Virgil Trușăș).

De la sfârșitul anului 1902 a funcționat în Gherța Mică, fiind atașat de această parohie, unde a slujit cel puțin până în 1936, fiind o vreme notar, iar apoi protopop al districtului Turț. Din 1936 a fost asesor ordinar al districtului Țării Oașului din cadrul Eparhiei de Maramureș.

La Gherța Mică s-au născut copiii: Corneliu (1904, funcționar la Primăria Timișoara; probabil că a fost absolvent de geografie, în 1930 a realizat lucrarea de licență intitulată *Valea Izei*, Arhiva Institutului de Geografie Cluj, 1930, nr. 59)²⁷, Elena (1905, funcționară în Timișoara), Alexandru Victor (1907, procuror, iar după aceea avocat în Arad).

În toamna anului 1918 a fost deosebit de activ pe plan național. A fost ales președinte al C.N.R. cercual Ugocea²⁸. A fost prezent la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia din 1 Decembrie 1918, împreună cu fiul său Ioan. În 4 septembrie 1929 a fost numit censor al *Asociațiunii preoților români uniți din diecezele Oradea și Gherla a județelor Satu Mare și Maramureș*. A repausat la 20 iulie 1937 în Oradea²⁹.

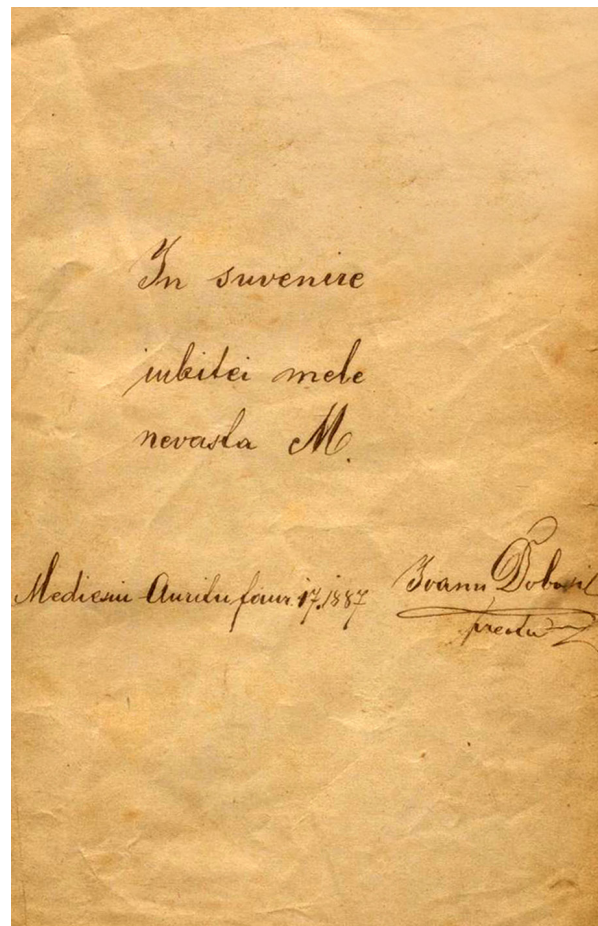
Manuscrisul reflectă frumoasele preocupări ale acestuia de a strânge într-un carnet, versuri aparținând

autorilor consacrați, dar și mai puțin cunoscuți de la sfârșitul secolului al XIX-lea.

În cele ce urmează prezentăm aspecte legate de manuscris. Coperta I este din carton, învelit în pânză de culoare albastră închis spre gri, cu un chenar având în cele patru colțuri câte un motiv floral și central textul „Suvenir”, prins într-o acoladă florală. Coperta IV prezintă același chenar floral, iar central un ornament ce amintește de o vinieta de încheiere. Tranșa este aurită.

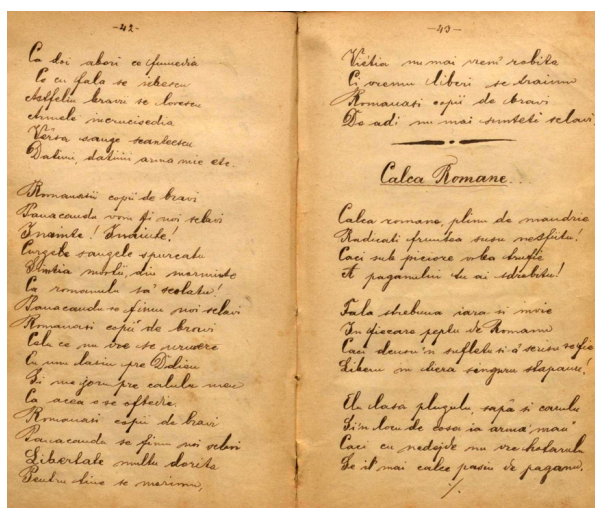
Pe forțașul din carton ripsat alb-gălbui, cu litere de tipar, scrise cu cerneală albastră, citim însemnarea: „Îngrijește cartea”. Pe același forțaș, apare un ex libris manuscris, scris cu cerneală albastră: „Pop Bujor cl-V-A” și un ex libris ștampilă, imprimat cu cerneală albastră-mov: Emil Cornea Negrești Jud. Satu-Mare”. Textul ștampilei este înconjurat de un cadran dreptunghiular, cu o cruce deasupra, realizat cu creionul grafic.

Paginația manuscrisului este următoarea: [4], 220, [26], [12] p. Lipsă paginile 93, 94, 169-172, 180-189, 215, 216. Din suita de 28 de pagini nenumotate, primele 3 sunt cu text. Ultimele 12 pagini nenumotate reprezintă cuprinsul („Indexul poeziilor”). În index apare primul vers al fiecărei poezii, nu titlul poeziei³⁰. Acolo unde paginația nu este vizibilă, foaia este deteriorată (lipită de cealaltă foaie și ruptă).

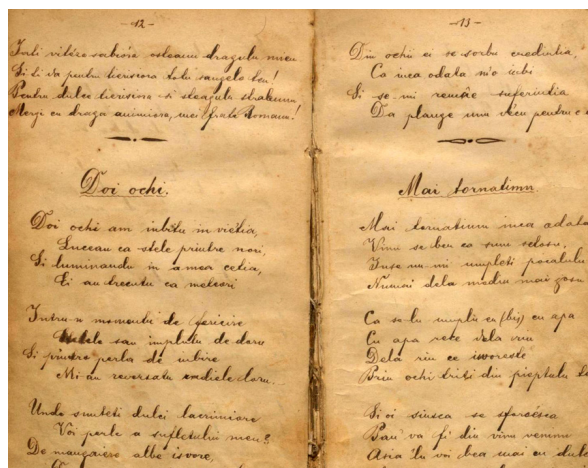
Pe pagina de titlu apare următorul text: „In suvenire iubitei mele nevasta M. Medieșu Auritu faur 17 1887 Ioanu Dobosi preotiu”.

Manuscrisul cuprinde 144 poezii. Desigur, predominante sunt creațiile câtorva contemporani ai „copistului”, ajunși, unii dintre ei, între timp, clasici ai literaturii române: Mihai Eminescu (*De ce nu-mi vii*), Vasile Alecsandri (*Mândruliță de la munte*, *Hora de la Grivița*, *Pe marea lină – Barcarolă venețiană*, *Tătarul*, *El R'baa*, *Florica*, *Vivandiera*, *Dorul*, *Hora*, *Așteptarea*), Grigore Alexandrescu (*Adio poetului*), Dimitrie Bolintineanu (*O fată tânără pe patul morții*), Andrei Mureșanu (*Un răsuneț*), Ciprian Porumbescu (*Trei culori cunosc pe lume*), Vasile Cârlova (*Păstorul mării*), George Sion (*Limba română*, *Portretul*), Iosif Vulcan (*Visul eroului*, *Era o seară lină*).

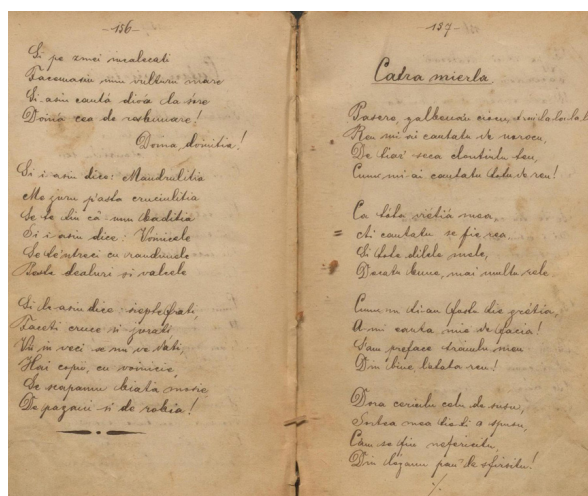
O pondere însemnată în economia culegerii o reprezintă scrierile unor poeți considerați astăzi minori, dar ale căror versuri au circulat în epocă, unele rămânând cunoscute până în zilele noastre. Din această categorie îi amintim pe: Gheorghe Bengescu (*Calcă, române*, consacrat cu titlul *Marșul anului 1877*)³¹, Dimitrie Gusti (*Spune!*)³², N. T. Orășanu (*În memoria celei ce am iubit*), George Tăutu, (*Arcașul*), Eugeniu Carada (*Frunzuliță, frunzuliță verde de stejar*, catren din *Pandurul cerșetor*)³³, George Crețeanu (*Gondola*)³⁴.

O altă categorie o reprezintă scriitori și mai puțin cunoscuți, precum: I. Niculescu (*Domnul Tudor*), colonelul Boteanu (*Trecerea Dunării*), Ed. Krüger (*La arme*), Ioan Groza (*Amanta izolată*).

În mod firesc, în cuprinsul culegerii apar și versuri aparținând unor scriitori din nord-vestul țării. Unul este Miron Pompiliu (*N-am cui spune*)³⁵, bihorean care a activat însă multă vreme în Moldova, iar celălalt, Dimitrie Sfura, un poet născut pe meleagurile Sătmăruului, celebru prin faptul că versurile sale – *Mai turnați-mi*, prezente și în manuscrisul lui Ioan Doboși, au fost apreciate de către Luceafărul poeziei românești³⁶.

O pondere, și nu de ignorat, o reprezintă poezia populară, identificată de noi (*Tata Noe cel bătrân fost-a fost pui de român*, *Întâlnire la izvor*, *Gaudeamus*, *Eu mă duc, codrul rămâne*, *Doina populară - lele cu scurteica verde*, *Horea bea la crășmă-n deal*, *Nime-n lume...*, *Spusu-mi-ai*), precum și alte probabile creații populare. Unele versuri din culegere sunt atribuite atât unor autori cât și folclorului, cum este, spre exemplu *Cătră mierlă*, considerată de unii folcloriști a fi poezie populară, Ioan Doboși însă atribuindu-i-o lui Andrei Mureșanu.

Suntem în pragul unei aniversări, cu siguranță cea mai frumoasă din istoria românilor: anul viitor vom marca 100 de ani de la împlinirea idealului național, Marea

Unire. Culegerea prezentată în aceste rânduri credem că este edificatoare pentru atmosfera care domnea în anii de dinaintea înfăpturii visului național și în nordul țării. Faptul că „un intelectual de țară” sătmărean s-a străduit, cu consecvență, acribie și dăruire, să strângă laolaltă versuri reprezentative pentru tot ceea ce însemna la acel moment suflet românesc, vădește dorința de unitate a poporului răspândit de-o parte și de alta a Carpaților. Dedicția făcută jumătății vieții lui, familia numeroasă și valoroasă, întemeiată de cei doi soți, vin să ne întărească convingerea că micile familii române au reușit să împlinescă năzuințele neamului, pentru a constitui acea Mare Familie Română, la 1 Decembrie 1918.

Anexă

Indexul poeziilor din manuscris, după primul vers.

A	pag.
Aurora zâmbea	14
Aide poete	23
Am rămas ca cel ce-n	33
Astăzi să ne bucurăm	36
5. Auzi buciul cum sună	41
Am fost în viața-mi	100
Astăzi fraților Români	112
Am fi fost cu mult mai bine	122
Arde-n foc anima-n mine	123
10. Alma noastră dieceza	140
Astă noapte-n vis	145
Animioara, animioara	159
Ardete-ar focul pădure	162
Ah! mi dor, mi dor de tine	164
15. Am iubit-o eu în lume	167
Astăzi cu bucurie	185
Ah! mă jur pe-a ta	193
Am pești, am raci	196
B	
Bucuria, bucuria	93
Bravi ostași ai României	108

C	
Ca un stol de rândunele	10
Când ore de-n tristare	25
Copilița de la munte	31
Calcă Române	43
5. Cine trece Oltul mare	
Cât e țara românească	9
Ca robul ce caută	
Ce ți-am făcut eu ție	
Câte stele sunt pe cer	
10. Ciudă mi-e pe omul prost	
Colon-n Plevna și-n redute	
Cându-i noaptea înstelată	
Cātu-i lumea și vileagu	
Cân[tec] pe câmpie	216
D	
Deșteaptă-te, Române	1
Doi ochi am iubit	12
Din sânul maicei mele	16
De aș fi o florica	21
Doamne cât e de frumoasă	60
Drum bun	79
Dacă aș fi o păsărică	99
Du-te du-te n-ai mai fi	107
De când ochii tăi negri	120
Zisa mândra cătră mine	135
De-aș avea o puiculiță	154
De o stea conduși odată	182
De-oi muri copilă	209
E	
Eram ferice	18
Ești un înger a mea	215
Iată floarea vieții mele	65
Eram pe-un vârf de munte	70
Era noaptea-ntunecată	95
Eu sunt vivandieră	103
Eu mă duc codrul rămâne	147
Iarna vine vara trece	149
Ieri eram plin de amar	162
Era o zi frumoasă	169

Era o seară lină	193
Eu nu mă tem de moarte	189
Iată! hora se pornește	197
F	
Fii ai României	7
Frunzulița	11
Fata lui Gasi-Osman	34
Floarea albă primăverii	83
5. Frunză verde verde	91
Frumoasă ca o roză	117
Frunză verde de alună	172
Frunză verde pre doi fagi	195
Frunză verde de bujor	215
G	
Gaudeamus igitur	137
H	
Hai să dăm mână	5
Hora mare și frumoasă	129
Haidați la veselia	139
Hai să bem	191
5. Horea bea la crâșmă-n	194
Hai leliță sus la vie	204
I	
În zadar în larga lume	72
Îți aduci aminte, dragă	73
Înainte înainte frate	92
Încă odată aș vrea cu tine	164
5. În zori de zi de dimineață	167
Inimioara mea	219
L	
Luna doarme	57
Latina gintă e regină	66
Luna revarsă lumina	91
Lăsați, lăsați luntrișoara	116
5. La fântână la izvor	134
La bordeiul cu crucea naltă	181
Lele cu scurteica verde	200

M	
Mândrulița dela munte	10
Mai turnați-mi	13
Mare-i lumea dar tu	22
Mult e dulce și frumoasă	37
5. Mi place veselia	44
Mă ajungă zile triste	58
Mergi la Lido barcarola	74
Mai este oare-n lume	84
Momente dulci de dulci plăceri	96
10. Mult păreau frumoase	113
Măi ciobane dela oi	128
Măi tătare	78
Măi muiere	213
N	
Noaptea vine trece	126
Noi fetițe de la sate	130
Nu vezi colo	166
N-am cui spune	190
Nana-n vale soponește	203
Nime-n lume	208
O	
Oștile stau față-n	9
O dacă n-ai nimic a-mi	36
O fată de păstor	111
O lume lume	192
5. Obosit de lucrul zilei	206
P	
Pare-mi rău că m-am	26
Plecat-am nouă din Vaslui	47
Pe marea lină	62
Pasăre galbenă-n cioc	157
5. Pe o tânără fetiță	160
Primăvara	212
R	
Românașului îi place	46

S	
Scumpă dragă copiliță	20
Sultanul de la Marok	81
Sărac m-a născut mama	88
Soarele de dimineață (Cântecul lebedei)	89
5. Soartă tristă și amăgitoare	109
Sub această neagră stâncă	110
Sunt vânător	115
Sub o culme de cetate	133
Sub Ștefan Vodă	151
10. Sunt vestit surugiu	201
Să sune banda	207
Spusu-mi-au frunză de vie	217
T	
Trei culori	
Tata Noe cel bătrân	102
Trist e timpul	188
U	
Un păstor tânăr	176
Ucigă-te crucea drace	198
Un vis frumos	213
Unde mergeți	217
V	
Vis a vis de mine este	28
Vino vino lângă mine	29
Vorba multă-i sărăcia	94
Vezi rândunelele	210
Z	
Zestrea nevestuicei mele	180

Indicele poeziei

S

<i>Sturora cimbea</i>	Pag 14
<i>Aide poete</i>	23
<i>Am ramas eu celu co'n</i>	+ 33
<i>Asladi se ne bucuram</i>	36
5. <i>Studi bucuram cu sora</i>	41
<i>Am fost in vicia mi</i>	100
<i>Asladi fratilaru Romani</i>	112
<i>Am fost eu multa mai buna</i>	+ 122
<i>Arde in focu anima mine</i>	+ 123
10. <i>Alma nostra decesa</i>	140
<i>Asla noapte in vis</i>	+ 145
<i>Am miora, animioara</i>	159
<i>Arde te ar focu padure</i>	162
<i>Ah! mi doru, mi doru eu tuc</i>	164
15. <i>Am inie'o eu in chuse</i>	167
<i>Asladi eu bucuria</i>	185
<i>Ah ploracia iubete raso</i>	190
<i>Ah! me juru p'a sta</i>	193
<i>Am pesci, am raci</i>	+ 196

Note:

1. Manuscrisul ne-a fost oferit spre cercetare de către dl. Doru Pop din Baia Mare.
2. Ioachim Miloiu, *Un caiet de cântări din 1866*, în *Banatul*, Revistă culturală, socială, economică, Anul III, Timișoara, 1928, p. 30.
3. Mircea Popa, *Din istoria cărții românești: culegerile de cântece naționale și de petrecere*, în *Libraria*, Anuar II, Târgu Mureș, 2003, p. 219.
4. *Ibidem*, p. 220.
5. *Ibidem*.
6. *Ibidem*.
7. *Ibidem*, p. 222.
8. *Ibidem*, p. 226.
9. *Ibidem*, p. 228.
10. Gregoriu Silasi, *Românul în poezia sa populară*, în *Transilvania*, Anul X, Nr. 14, Brașov, 1877, p. 161.
11. Viorel Câmpean, *Preoții din familia Doboși, vrednici slujitori ai credincioșilor sătmăreni*, în *Oameni și locuri din Sătmăre*, vol. II, Satu Mare, 2010, p. 209-213.
12. Ioan cavaler de Pușcariu, *Date istorice privitoare la familiile nobile române*, vol. I, Cluj-Napoca, 2003, p. 81; *Ibidem*, vol. II, Cluj-Napoca, 2003, p. 86.
13. Ovidiu Ghitta, *Episcopul Grigore Maior și biserica din Sărăuad*, în vol. *Identitate și alteritate. 5. Studii de istorie politică și culturală*, Cluj-Napoca,

2011, p. 49.

14. Simion Retegan, *Parohii, biserici și preoți greco-catolici din Transilvania la mijlocul secolului al XIX-lea (1849-1875). Mărturii documentare*, Cluj-Napoca, 2006, p. 76.

15. Ioan Doboși, *Istoria familiei Doboși*, ms., p. 2.

16. *Schematismus Venerabilis Cleri Dioecesis Szamosújváriensis graeci ritus catholicorum pro anno a Christo nato 1900*, Gherla, 1900, p. 299.

17. Claudiu Porumbăcean, Bujor Dulgău, *Oameni din Sătmăr*, Satu Mare, 2000, p. 82-83.

18. *** *Enciclopedia istoriografiei românești*, București, 1978, p. 126.

19. Vezi Viorel Câmpean, *110 ani de la nașterea istoricului Alexandru Doboși*, în *Oameni și locuri din Sătmăr*, Satu Mare, vol. II, 2010, p. 75-78.

20. Alexandru Doboși, *Memoriu de titluri și lucrări, Sept. 1936*, Cluj, 1936, p. 3.

21. Ioan-Aurel Pop, *Istorici clujeni și transilvăneni la Accademia di Romania din Roma în perioada interbelică, în Clujul pentru toți*, articol disponibil la adresa <http://beta.cluj4all.com/file-din-istoria-clujului-si-transilvaniei/istorici-clujeni-si-transilvaneni-la-accademia-di-romania-din-roma-in-perioada-interbelica/>, accesat în septembrie 2016.

22. Articolele publicate în *Gazeta ilustrată* au apărut și sub formă de broșuri: *Abisînia Conflictul Italo-Abisînian* (8 pagini, o hartă color, cu ilustrații) și *Roma Aeterna*, (cu 19 ilustrații, format mic).

23. Alexandru Doboși, *Datul oilor (quingagesima ovium). Un capitol din istoria economică a românilor din Transilvania, Academia Română. Studii și Cercetări*, XXVIII, București, 1937, p. 3.

24. O bibliografie mai vastă a lucrărilor am realizat într-un studiu intitulat *Alexandru Doboși, istoric român născut într-o vrednică familie din Sătmăr*, publicat în volumul *Istoricul Gelu Neamțu la 75 de ani*, p. 524-536.

25. *A Szatmári Kir. Kath. Főgymnasium 1877/1878 Évi Értésítője*, Budapest, 1878, p. 30; *A Szatmári Kir. Kath. Főgymnasium 1878/1879 Évi Értésítője*, Budapest, 1879, p. 40; *A Szatmári Kir. Kath. Főgymnasium 1879/1880 Évi Értésítője*, Szatmár, 1880, p. 36; *A Szatmári Kir. Kath. Főgymnasium 1880/1881 Évi Értésítője*, Szatmár, 1881, p. 29.

26. *Schematismus Venerabilis Cleri Dioecesis Szamosújváriensis graeci ritus catholicorum pro anno a Christo nato 1882*, Gherla, 1882, p. 252.

27. *Gazeta ilustrată*, Cluj, an VIII, nr. 9-10, septembrie-octombrie 1939, p. 106.

28. Viorel Ciubotă, *Lupta românilor sătmăreni pentru unire (1918-1919)*, Satu Mare, 2004, p. 140, 347; *Lupta românilor din județul Satu Mare*, București, 1989, p. 485.

29. Gelu Neamțu, Mircea Vaida-Voevod, *1 Decembrie 1918. Mărturii ale participanților. Ioachim Crăciun. Documente la un sfert de veac de la Marea Unire*, vol. II, București, 2008, p. 107; *Cuvântul adevărului*, Bixad, an XV, nr. 8, august 1937, p. 349.

30. Vezi *Anexa*.

31. *Gheorghe Bengescu*, n. 1848 - m. 1921, diplomat, istoric și publicist de limbă română și franceză, membru titular al *Academiei Române*.

32. *Dimitrie Gusti*, n. 1818 - m. 1887, absolvent al *Academiei Mihăilene*, fiind primul bibliotecar al acesteia, ministru al Cultelor și Instrucțiunii Publice, de mai multe ori primar al Iașului, deputat

și senator în mai multe legislaturi. Pionier al criticii dramatice la noi. Întemeietor de gazete. Autor de poezii erotice, elegii, sonete, imnuri, balade, ode, versificări în formă populară, fabule, poezie patriotică; vezi și *Diționarul literaturii române de la origini până la 1900*, București, 1979, p. 419.

33. *Eugeniu Carada*, n. 1836 - m. 1910, economist, om politic și scriitor.

34. *George Crețeanu*, n. 1829 - m. 1887, membru de onoare al *Academiei*, magistrat, a publicat în *Curierul* lui Ion Heliade Rădulescu.

35. *Miron Pompiliu*, n. 1848 - m. 1897, scriitor, folclorist, prieten cu Mihai Eminescu.

36. *Dimitrie Sfura*, n. 1833 - m. 1858, poet, profesor, conducător al *Societății de lectură* din Oradea. Pentru biografia sa vezi Viorel Câmpean, *Veșendiu - 750 de ani de atestare documentară*, Satu Mare, 2012, p. 95-105; *Diționarul literaturii române de la origini până la 1900*, București, Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1979, p. 780; George Vulturescu, *Cultură și literatură în ținuturile Sătmăruului. Diționar 1700-2000*, Satu Mare, 2000, p. 219-220.

Bibliography:

Manuscripts:

Ioan Doboși, *Istoria familiei Doboși*, ms. / *The Doboși family history*.

Books:

Câmpean, Viorel, *Oameni și locuri din Sătmăr / People and places of Satmar*, vol. II, Satu Mare, Editura Citadela, 2010, 316 p.

Câmpean, Viorel, *Veșendiu - 750 de ani de atestare documentară / Veșendiu - 750 years of documentary*, Satu Mare, Editura Citadela, 2012, 158 p.

Ciubotă, Viorel, *Lupta românilor sătmăreni pentru unire (1918-1919) / Satu Mare Romanians' struggle for union (1918-1919)*, Satu Mare, 2004, 583 p.

Diționarul literaturii române de la origini până la 1900 / Dictionary of Romanian Literature from its origins to 1900, București, Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1979, 973 p.

Doboși, Alexandru, *Datul oilor (quingagesima ovium). Un capitol din istoria economică a românilor din Transilvania / Wagging sheep (quingagesima ovium). A chapter in the economic history of the Romanians in Transylvania, în Academia Română. Studii și Cercetări*, XXVIII, București, 1937.

Doboși, Alexandru, *Memoriu de titluri și lucrări Sept. 1936 / Memo titles and works, Sept. 1936*, Cluj, 1936, 6 p.

*** *Enciclopedia istoriografiei românești / Romanian historiography Encyclopedia*, București, Editura științifică și enciclopedică, 1978, 470 p.

*** *Lupta românilor din județul Satu Mare / Fight Romanians in Satu Mare County*, București, 1989, 575 p.

Neamțu, Gelu; Vaida-Voevod, Mircea, *1 Decembrie 1918. Mărturii ale participanților. Ioachim Crăciun. Documente la un sfert de veac de la Marea Unire / 1 December 1918. Testimonies of participants. Ioachim Crăciun. Documents from a quarter century of the Great Union*, vol. II, București, Editura Academiei Române, 2008, 284 p.

Pușcariu, Ioan cavalier de, *Date istorice privitoare la familiile nobile române*, vol. I, vol II, ediția a IV-a, Cluj-Napoca, Editura Societății culturale Pro Maramureș „Dragoș Vodă”, 2003, 774 p.

Retegan, Simion, *Parohii, biserici și preoți greco-catolici din Transilvania la mijlocul secolului al XIX-lea (1849-1875). Mărturii documentare / Parishes, churches and Greek Catholic priests in Transylvania in the mid-nineteenth century (1849-1875). Testimonies documentary*, Cluj-Napoca, 2006, 484 p.

Vulturescu, George, *Cultură și literatură în ținuturile Sătmăruului. Dicționar 1700-2000 / Culture and Literature in the provinces of Satmar. Dictionary 1700-2000*, Satu Mare, Editura Muzeului Sătmărean, 2000, 279 p.

Porumbăcean, Claudiu; Dulgău, Bujor, *Oameni din Sătmăr / People from Satmar*, Satu Mare, 2000, 256 p.

Study, Magazin articles:

Câmpean, Viorel, *Alexandru Doboși, un istoric român născut într-o vrednică familie din Sătmăr / Alexandru Doboși, a romanian historian born in a family worthy from Satmar*. În vol.: *Istoricul Gelu Neamțu la 75 de ani*, coordonatorul volumului Ioan Lăcătușu, ediție îngrijită de Vasile Lechințaș și Vasile Șt. Tutula, Sfântu-Gheorghe, 2014, p. 524-536.

Câmpean, Viorel, *110 ani de la nașterea istoricului Alexandru Doboși / 110 years of the birth of the historian Alexandru Doboși*. În vol.: *Oameni și locuri din Sătmăr*, Satu Mare, vol. II, 2010, p. 75-78.

Câmpean, Viorel, *Preoții din familia Doboși, vrednici slujitori ai credincioșilor sătmăreni / The priests of the family Doboși, faithful servants worthy from Satu Mare*. În vol.: *Oameni și locuri din Sătmăr*, vol. II, Satu Mare, 2010, p. 209-213.

Cuvântul adevărului / Word of truth, Bixad, an XV, nr. 8, august 1937, p. 349.

Gazeta ilustrată / Illustrated Newspaper, Cluj, an VIII, nr. 9-10, septembrie-octombrie 1939, p. 106.

Ghitta, Ovidiu, *Episcopul Grigore Maior și biserica din Sărauad / Bishop Grigore Maior and the church from Sărauad*. În vol. *Identitate și alteritate. 5. Studii de istorie politică și culturală*,

Cluj-Napoca, 2011, p. 49.

Miloiu, Ioachim, *Un caiet de cântări din 1866 / A notebook of songs from 1866*. În: *Banatul*, Revistă culturală, socială, economică, Anul III, Timișoara, 1928, p. 30-41.

Popa, Mircea, *Din istoria cărții românești: culegerile de cântece naționale și de petrecere / Pages from the History of Romanian Books – The Collections of National Folk and Earthly Songs*. În: *Libraria*, Anuar II, Târgu Mureș, 2003, p. 218-230.

Silasi, Gregoriu, *Românul în poezia sa populară / Romanian in his folk poetry*. În: *Transilvania*, Anul X, Nr. 14, Brașov, 1877 p. 161.

Annuals:

Schematismus Venerabilis Cleri Dioecesis Szamosujvárens is graeci ritus catholicorum pro anno a Christo nato 1882 Schematismus of the Venerable Clergy of the Greek Catholic Diocese of Szamosujvár [Gherla] for A.D. 1882, Gherla, Typis Typographiae dioecesane, 1882.

Schematismus Venerabilis Cleri Dioecesis Szamosujvárens is graeci ritus catholicorum pro anno a Christo nato 1900, Gherla, 1900 / *Schematismus of the Venerable Clergy of the Greek Catholic Diocese of Szamosujvár [Gherla] for A.D. 1900*, Gherla, Typis Typographiae dioecesane, 1900.

A Szatmári Kir.Kath. Főgymnasium 1877/1878 Évi Értesítője / Catholic High School Yearbook from Satu Mare years 1877/1878, Budapest, Nyomatott a „Hunyadi Mátyás” Intézetben, 1878.

A Szatmári Kir.Kath. Főgymnasium 1878/1879 Évi Értesítője / Catholic High School Yearbook from Satu Mare years 1878/1879, Budapest, Nyomatott a „Hunyadi Mátyás” Intézetben, 1879.

A Szatmári Kir.Kath. Főgymnasium 1879/1880 Évi Értesítője / Catholic High School Yearbook from Satu Mare years 1879/1880, Szatmár, Nyomatott a „Szabadsajtó” Nyomda Gyorsajtóján, 1880.

A Szatmári Kir.Kath. Főgymnasium 1880/1881 Évi Értesítője / Catholic High School Yearbook from Satu Mare years 1880/1881, Szatmár, Nyomatott a „Szabadsajtó” Nyomda Gyorsajtóján, 1881.

Electronic sources:

Pop, Ioan-Aurel, *Istorici clujeni și transilvăneni la Accademia di Romania din Roma în perioada interbelică, în Clujul pentru toți*, articol disponibil la adresa <http://beta.cluj4all.com/file-din-istoria-clujului-si-transilvaniei/istorici-clujeni-si-transilvaneni-la-accademia-di-romania-din-roma-in-perioada-interbelica/>, accesat în septembrie 2016.